

√**वस्** ධාතු ව ලෝචි (ප්‍රාර්ථනාර්ථ) පරස්මෙව්පදෙයෙහි වරන්ැඟීම

புருष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमपुरुष	वसतु	वसताम्	वसन्तु
मध्यमपुरुष	वस	वसतम्	वसत
उत्तमपुरुष	वसानि	वसाव	वसाम

10.1 අනුභාසය

පහත සඳහන් ලච්චකාර ක්‍රියාපදවලින් ලෝචි ප්‍රාර්ථනාර්ථ ක්‍රියාපද වෙනස් වන ආකාරය හඳුනා ගනිමු.

ලච් (වර්තමාන කාල)
ක්‍රියාපද

ලෝචි (ප්‍රාර්ථනාර්ථ)
ක්‍රියාපද

पठति - පාඩම් කරයි
नमति - වඳියි
भवति - වෙයි
पचति - උයයි
लभति - ලබයි

पठतु - පාඩම් කරාවා!
नमतु - වඳීවා!
भवतु - වේවා!
पचतु - උයාවා!
लमतु - ලබාවා!

इच्छतः - (දෙදෙන) කැමති වෙති
तुष्यतः - (දෙදෙන) සතුටු වෙති
पश्यतः - (දෙදෙන) දකිති
धावतः - (දෙදෙන) දුවති
क्रीडतः - (දෙදෙන) ක්‍රීඩා කරති

इच्छताम् - (දෙදෙන) කැමති වෙත්වා!
तुष्यताम् - (දෙදෙන) සතුටු වෙත්වා!
पश्यताम् - දෙදෙන දකිත්වා!
धावताम् - (දෙදෙන) දුවත්වා!
क्रीडताम् - (දෙදෙන) ක්‍රීඩා කරත්වා!

मुञ्चन्ति - මුද්දති
पूजयन्ति - පුද්දති
स्मरन्ति - සිහිකරති
अटन्ति - ඇවිදිති
वर्णयन्ति - වර්ණනා කරති

मुञ्चन्तु - මුද්දත්වා!
पूजयन्तु - පුද්දත්වා!
स्मरन्तु - සිහිකරත්වා!
अटन्तु - ඇවිදිත්වා!
वर्णयन्तु - වර්ණනා කරත්වා!

ප්‍රාර්ථනාර්ථ “ලෝවි” ක්‍රියාව යෙදී ඇති වාක්‍ය උගනිමු.

දේව: वर्षतु कालेन

शस्यसम्पत्ति: भवतु ।

(කලට වැසි වසිවා! - කෙත්වතු සාර වේවා!)

राजा भवतु धार्मिक: ।

(රජු දැනුම් වේවා!)

गुरु: देव: भवतु ।

(ගුරුවරයා දෙවියෙක් වේවා!)

पन्थान: सन्तु ते शिवा: ।

(මබේ ගමන් මග යහපත් වේවා!)

भवतु सर्वमङ्गलम् ।

रक्षन्तु सर्वदेवता: ।

(සියලු යහපත වේවා! - සියලු දෙවියෝ රකිත්වා!)

पितु: वचनम् अनुतिष्ठतु ।

(පියාගේ කීම අනුව සිටීවා!)

नराणां व्याधय: नश्यन्तु ।

जना: सदानन्दम् अनुभवन्तु ।

(මිනිසුන්ගේ රෝග නැසෙත්වා! - ජනයා සැමදා සතුට විඳිත්වා!)

भूपतय: सर्वदा प्रजा: धर्मेण रक्षन्तु ।

(රජවරු සැමදා ජනයා දැනුමින් රකිත්වා!)

10.2 අභ්‍යාසය

පහත සඳහන් වර්තමානකාල ක්‍රියාපදවල ප්‍රාර්ථනාර්ථ ලෝචි ක්‍රියාපදරූපය සාදන්න. තේරුම ද ලියන්න.

උදා :-	हसति	-	हसतु	(සිනහසේවා!)
1.	देशयति	-	.....	(.....)
2.	लसति	-	.....	(.....)
3.	रक्षति	-	.....	(.....)
4.	प्रीणयति	-	.....	(.....)
5.	जयति	-	.....	(.....)
6.	गच्छति	-	.....	(.....)
6.	प्रविशति	-	.....	(.....)
7.	पिबति	-	.....	(.....)
9.	पश्यति	-	.....	(.....)
10.	नृत्यति	-	.....	(.....)

10.3 අභ්‍යාසය

උදා :-	हरतः	-	हरताम्	(දෙදෙන ගෙනත්වා!)
1.	नमतः	-	.....	(.....)
2.	वन्दतः	-	.....	(.....)
3.	पठतः	-	.....	(.....)
4.	तुष्यतः	-	.....	(.....)
5.	उपविशतः	-	.....	(.....)
6.	लभतः	-	.....	(.....)
7.	नयतः	-	.....	(.....)
7.	प्रभवतः	-	.....	(.....)
9.	विन्दतः	-	.....	(.....)
10.	भवतः	-	.....	(.....)

10.4 අන්‍යාසය

උදා :-	ලාලයන්ති	-	ලාලයන්තු	(නළුවන්වා!)
1.	පඤ්ඤා	-	.....	(.....)
2.	ආරෝහන්ති	-	.....	(.....)
3.	සංගඤ්ඤා	-	.....	(.....)
4.	නිඤ්ඤා	-	.....	(.....)
5.	ව්‍රජන්ති	-	.....	(.....)
6.	නිඤ්ඤා	-	.....	(.....)
7.	පාලයන්ති	-	.....	(.....)
8.	ප්‍රීණයන්ති	-	.....	(.....)
9.	භුජන්ති	-	.....	(.....)
10.	වදන්ති	-	.....	(.....)

10.5 අන්‍යාසය

පහත දී ඇති ප්‍රාර්ථනාර්ථ ලෝචි ප්‍රථමපුරුෂ ද්විවචනය සඳහා ඒකවචන හා බහුවචන ක්‍රියාපද හිස්තැන්වල යොදන්න.

ඒකවචන	ද්විවචන	බහුවචන
1. විනයතු	විනයතාම්	විනයන්තු
2.	අපහරතාම්	.....
3.	ප්‍රවිෂතාම්	.....
4.	පරිචාරයතාම්	.....
5.	සරතාම්	.....
6.	ජයතාම්	.....
7.	පඤ්ඤා	.....
8.	ව්‍රජතාම්	.....
9.	නිඤ්ඤා	.....
10.	නිඤ්ඤා	.....

10.6 අන්‍යාසය

වරහන් තුළ දැක්වෙන ක්‍රියා මූලයන්ගෙන් ප්‍රාර්ථනාර්ථ ලෝචි ක්‍රියාපද සාදා සුදුසු පරිදි හිස්තැන් පුරවන්න.

1. बालकः सुमित्रं ..... (√भू → भव)
2. साधवः निर्वाणं ..... (प्र + √विश् → प्रविश)
3. आचार्यः देवः ..... (√भू → भव)
4. सत्यं ..... (√जि → जय)
5. सख्यौ पुष्पाणि ..... (आ + √नी → आनय)
6. श्रामणेः धर्म ..... अधर्म.....(√भज् → भज) (√त्यज् → त्यज)
7. सः सत्यम् ..... (√वद् → वद)
8. मयूरौ प्रासादस्य शिखरे ..... (√नृत्य् → नृत्य)
9. जनः सदानन्दम् ..... (अनु + √भू → अनुभव)
10. अस्माकं शिष्याः सम्यक् पाठं ..... (√पठ् → पठ)

10.7 අන්‍යාසය

ප්‍රාර්ථනාර්ථ ලෝචි ක්‍රියාපද හා ඒවායේ අර්ථ පහත දැක්වේ. ඒවා සුදුසු පරිදි යා කරන්න.

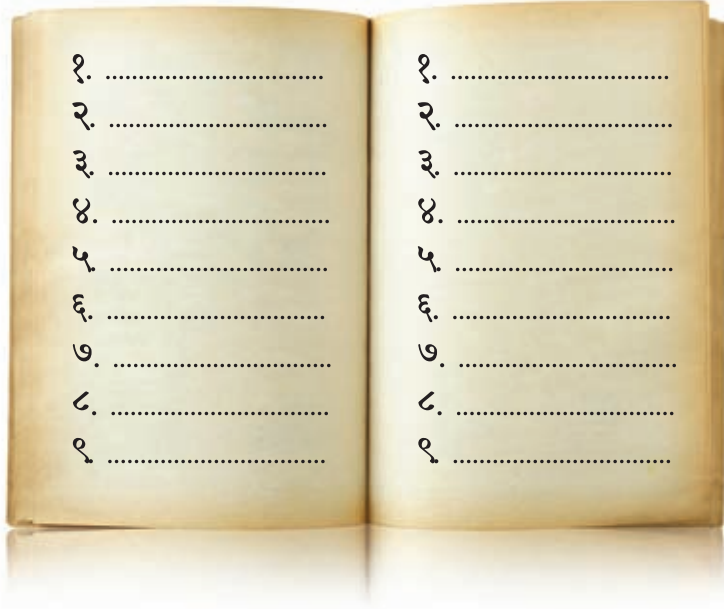
जयतु
प्रीणयन्तु
लभन्तु
इच्छताम्
ध्यायन्तु
देशयन्तु
तुष्यताम्
गायतु
विहरतु
भविष्यतु

දේශනා කරන්නවා!
ජය ලබාවා!
භාවනා කරන්නවා!
පින්වත්වා!
(අනාගතයේ) වේවා!
ලබන්නවා!
වාසය කරාවා!
(දෙදෙන) කැමති වෙන්නවා!
ගායනා කරාවා!
(දෙදෙන) සතුටු වෙන්නවා!

10.8 අන්‍යාසය

පහත සඳහන් ත්‍රිවිධ වෛතය රූප සටහන් තුළ අන්තර්ගත ප්‍රාර්ථනාර්ථ ක්‍රියාපද පමණක් තෝරා පුස්තක ආකෘතියෙහි ඇති හිස්තැන්වල යොදන්න.

උපකාරක පද

ක්‍රියා පද

ප්‍රීණයති	-	පිනවයි	ව්‍රජති	-	යයි
උපදිශති	-	උගන්වයි	නිෂ්ක්‍රමති	-	නික්මෙයි
ඈක්ෂතෙ	-	බලයි	භුජ්ජති	-	අනුභව කරයි
ප්‍රකාශතෙ	-	බලෙයි	විනයති	-	හික්මෙයි
නූත්‍යති	-	නටයි	අපහරති	-	පහ කරයි
නිර්වත්‍යති	-	නවතියි	දශති	-	දුෂ්ට කරයි
ලාලයති	-	නළවයි	සරති	-	ගමන් කරයි/යයි
සංගඤ්චති	-	එක්වෙයි	සුභික්ෂති	-	පිඬු සිඟයි
ඳ්‍යායති	-	භාවනා කරයි	ලසති	-	බලෙයි
පරිච්චරති	-	අනුව හැසිරෙයි	ත්‍යජති	-	අත්හරියි

නාම පද

දුහිත	-	දියණිය	ජන්තු	-	සත්ත්වයා
සේතු	-	ඒ දණ්ඩ	කේතු	-	කොඩිය

භාවිතයට

सेवितव्यो महावृक्षः फलच्छाया समन्वितः ।

यदि दैवात् फलं नास्ति छाया केन निवार्यते ॥

ගෙඩි හා සෙවණින් යුතු මහගසක් ඇසුරු කළ යුතු ය. යම් හෙයකින් අවාසනාවකට මෙන් ගෙඩි නො ලැබුණත් සෙවණ කවුරුන් විසින් වැළකිය හැකි ද ?